

ОБЩИНА ТВЪРДИЦА

8890 Твърдица, пл. "Свобода" №1, тел.: 0454/42311,

e-mail: obshtina@tvarditsa.bg

Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Твърдица

I. Въведение

1.1. Законови основания за разработване на анализа, съгласно ЗПУО

Настоящият анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Твърдица е етап от процеса на изготвяне на Областна стратегия за подкрепа на личностно развитие. Стратегията включва описание на предизвикателствата, стратегическите цели и необходимите дейности в областта на подкрепата в съответствие със Закона за предучилищно и училищно образование и Наредба за приобщаващо образование на МОН. В рамките на изготвяне на Областната и Общинската стратегия се стартира цялостен процес на планиране, развиване и предоставяне на подкрепа на децата и учениците, насочен към подобряване на достъпа до качествени образователни услуги.

1.2. Цели и обхват на документа

Целите на документа са:

- Да се очертае общата социо-демографска и икономическа картина в Община Твърдица – проблематика, настояща ситуация и тенденции в развитието;
- Да се анализират факторите, които създават рискове пред децата и учениците
- Да се идентифицират децата в риск
- Да се оценят възможностите на наличните ресурси и какво може да се направи, както за подкрепа на деца и ученици в риск, така и за деца със СОП, за деца с изявени дарби.

Обхватът на темите на проучването, извършено за периода 2022- 2024 г. включва демографски тенденции, общо състояние на образователната система в Община Твърдица като осигурени ресурси (финансови и човешки), достъп, капацитет и качество на наличните образователни услуги.

Обобщените резултати от проучването и заключенията в аналитичния доклад ще осигурят:

- Обосновка за избора на приоритети и стратегически направления в Областната стратегия и Общинската стратегия за личностно развитие на децата и учениците.
- Профил и характеристика на отделните рискови групи и подгрупи, необходими за определяне на мерките, включени в общинската стратегия, които да съответстват на специфичните потребности на всяка група;
- Детайлна информация за броя на децата, които да бъдат обхванати от образователни услуги и/или от съпътстващи мерки за социално включване

Обобщените изводи от анализа на потребностите и събраните конкретни данни са важни за адекватното планиране на дейностите за подкрепа на личностно развитие.

1.3. Връзка с други стратегически документи на национално, регионално иместно ниво.

- Общинска програма за закрила на детето
- Областна стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г.

- Общински план за действие в изпълнение на Областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация 2024-2027 година
- Анализ на ситуацията и оценка на потребностите в община Твърдица

1.4. Методика и участници в процеса на разработване на анализа

Изготвянето на анализа на ситуацията и планирането се осъществява с прякото участие на всички заинтересовани страни – училища, детски градини, Общинска администрация, Дирекция „Социално подпомагане”, читалища, спортни клубове.

Използваха се следните източници на информация:

- Анализи, доклади, стратегически документи на национално, областно и местно ниво и от РДСП (като стратегии, дългосрочни програми и планове за развитие);
- Статистически бази-данни, редовно събирани и актуализирани от:
 - институциите на областно ниво - като РДСП, РУО на МОН;
 - общинска администрация – ГРАО и отделите, отговорни за социални, образователни дейности и др.,
 - ДСП ;
- Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, РУ МВР, Детска педагогическа стая, които текущо документират своя опит и практика и разполагат със статистика за специфични групи на деца в риск;
- Данни, документация на действащите социални услуги в общините
- Училища, детски градини

Използваните методи за събиране на информация включват:

- Документално проучване на съществуващи анализи, доклади, стратегически документи на областната и местната администрация (като стратегии, дългосрочни програми и планове за развитие);
- Систематизиране и обобщаване на статистически данни, регулярно събирани от общинската администрация и местно-базираните държавни институции;

При обработването на данните и анализа на потребностите са прилагани количествени и качествени методи, сравнителен анализ на състоянието и тенденциите в свързаните сектори, анализ на силните и слабите страни.

II. Състояние и предизвикателства.

2.1. Структура на образователната система в общината. Общинска мрежа от детски градини и училища за учебната 2023-2024 година.

През учебната 2023-2024 година образователната система в Община Твърдица обхваща:

5 училища- СУ „Неофит Рилски“- гр. Твърдица, СУ „Георги Каравелов“- гр. Шивачево, ОУ „Никола Вапцаров“-с. Бяла паланка, ОУ „Никола Прокопиев“-с. Сборище, НУ „Христо Ботев“ –с. Оризари;

6 детски градини: ДГ „Щастливо детство“-гр. Твърдица, ДГ „Слънчев ден“ –гр. Шивачево, ДГ „Васил Левски“ –кв. Козарево, ДГ „Брезичка“-с. Сборище, ДГ „Ат. Дамянов“ –с. Оризари, ДГ „Вела Пеева“-с. Бяла паланка .

Двете средни училища са средищни училища, в които се обучават ученици от по-малките населени места в общината, а училището в Бяла паланка е и средищно и защитено. ДГ „Вела Пеева” с. Бяла паланка е включена в списъка на защитените детски градини през тази учебна година.

2.2. Демографска картина и тенденции.

По настоящ адрес броя на населението възлиза на 13197 души, като от тях 9234 в градовете и 3963 в селата от общината.

ЕСТЕСТВЕНО ДВИЖЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПРЕЗ 2023 Г. ДАННИ ЗА СТРАНАТА, ЗА ОБЛАСТ СЛИВЕН И ОБЩИНА ТВЪРДИЦА

	Живородени	Починали	Естествен прираст
Общо за страната	57197	101006	-43809
Област Сливен	2123	3963	-1840
Община Твърдица	252	214	38

** Посочените данни са от информационната система на НСИ*

2.3. Брой групи, деца, педагогически и непедагогически персонал по детски градини, изградена достъпна архитектурна среда.

Предучилищно обучение:

2022-2023 г.

Детска градина	Финансиране	Брой деца	Деца със СОП	Педагогически специалисти	Непедагогически
ДГ „Щастливо детство“	общинско	206	3	16	24
ДГ „Слънчев ден“	общинско	183	0	13	14
ДГ „Брезичка“	общинско	92	1	7	7
ДГ „Ат. Дамянов“	общинско	40	0	4	5
ДГ „В. Левски“	общинско	78	0	7	7
ДГ „Вела Пеева“	общинско	22	0	4	3
		621	4	51	60

2023-2024

Детска градина	Финансиране	Брой деца	Деца със СОП	Педагогически специалисти	Непедагогически
ДГ „Щастливо детство“	общинско	270	9	20	29
ДГ „Слънчев ден“	общинско	180	1	13	14
ДГ „Брезичка“	общинско	115	0	9	9
ДГ „Ат. Дамянов“	общинско	40	0	4	4
ДГ „В. Левски“	общинско	85	2	7	7
ДГ „Вела Пеева“	общинско	22	0	2	2
		712	12	57	66

2.4.Брой паралелки, ученици, педагогически и непедагогически персонал по училища, изградена архитектурна среда.

**Начално, основно и средно образование:
2022-2023**

Училища	Финансиране	Брой уч. дневна форма	Брой уч. сам. форма	Брой уч. индивидуал. форма	Брой уч. комбин. форма	Общ брой ученици	Ученици със СОП	Педагогически специалисти	Непедагогически специалисти	Достъпна арх. среда
СУ „Неофит Рилски“	общинско	842	16	0	0	858	9	68	17	не
СУ „Георги Каравелов“	общинско	607	19	0	0	626	6	50	6	не
ОУ „Никола Прокопиев“	общинско	192	0	0	0	192	1	20.5	5,5	не
ОУ „Никола Вапцаров“	общинско	45	0	0	0	45	0	12.5	4,5	не
НУ „Хр. Ботев“	общинско	27	0	0	0	27	1	4	1.5	не
Общо:		1713	35	0	0	1748	17	155	34.5	

2023-2024

Училища	Финансиране	Брой уч. дневна форма	Брой уч. сам. форма	Брой уч. индивидуална форма	Брой уч. комбинирани форми	Общ брой ученици	Ученици със СОП	Педагогически специалисти	Непедагогически специалисти	Достъпна арх. среда
СУ „ Неофит Рилски“	общинско	842	18	0	0	860	18	70	18	Не
СУ „ Георги Каравелов“	общинско	580	20	0	0	600	14	44	8	Не
ОУ „Никола Прокопиев“	общинско	182	0	0	0	182	0	17,5	7,5	Не
ОУ „Никола Вапцаров“	общинско	37	0	0	0	35	0	9	3,5	Не
НУ „Хр. Ботев“	общинско	27	0	0	0	27	1	4	2	Не
Общо:		1668	38	0	0	1704	33	144,5	39	не

Брой детски градини и училища, брой деца и ученици в тях:

2022-2023

община	бр. училища	бр. ученици в дневна, индивидуална и самостоятелна форма на обучение	от тях: бр. ученици със СОП	бр. детски градини	бр. деца	от тях: бр. деца със СОП	общ брой деца и ученици със СОП
Твърдица	5	1713	17	6	621	4	21
Общо:	5	1713	17	6	621	4	21

2023-2024

община	бр. училища	бр. ученици в дневна, индивидуална и самостоятелна форма на обучение	от тях: бр. ученици със СОП	бр. детски градини	бр. деца	от тях: бр. деца със СОП	общ брой деца и ученици със СОП
Твърдица	5	1704	33	6	712	12	45
Общо:	5	1704	33	6	712	12	45

В община Твърдица няма обслужващи звена.

Образованието е един от основните приоритети на община Твърдица. Изпълнявайки своите правомощия и отговорности, общината координира изпълнението на приема на ученици в общообразователните, профилираните и професионалните паралелки, обхвата на децата и учениците, подлежащи на задължително образование, поддържането и обновяването на материално-техническата база, организацията на учебния ден в общинските училища, съдейства за развитие на способностите и интересите на децата.

Профилираното обучение на учениците за настоящата учебна година се осъществява в СУ „Н. Рилски“ – гр. Твърдица с прием след завършен и СУ „Г. Каравелов“ гр. Шивачево

Професионалното обучение за учебната 2022 - 2023 г. се осъществява с прием след завършен VII клас в СУ „Н. Рилски“ - гр. Твърдица.

3. Други институции в община Твърдица, които предоставят възможности за подкрепа за личностно развитие

Работата с талантливите и даровити деца в свободното им време в областта на науката, изкуството и спорта се осъществява в клубовете, кръжоците и школите в училищата, спортните клубове и читалищата.

На територията на община Твърдица функционират:

- 9 читалища, които предоставят възможност на децата и младите хора да развиват своите интереси, способности и талант в областта на танцово, музикално, театрално и изобразително изкуство;

Община Твърдица подкрепя и насърчава творческите заложи на деца с изяви дарби в областите природни науки, литература, изкуството и спорта, като ежегодно на 24 май биват връчвани награди на най-добре представилите се ученици на национални конкурси, олимпиади, спортни първенства и турнири. Общината ежегодно организира културни и спортни събития, в които се изявяват и учениците.

4. Образователна среда и обезпеченост на среда за личностно развитие

В детските градини и училищата в община Твърдица е създадена добра организация за обучение и подкрепа за личностно развитие посредством:

- добра материална база и учебна среда;
- осигурени познавателни книжки, учебници и помагала;
- осигурена учебна документация;
- създадени условия за целодневна организация на учебния ден;
- осигурен транспорт за средищните училища;
- столово хранене;
- медицински грижи – осигурени медицински специалисти.

За осъществяване на политиката в сферата на образованието на територията на община Твърдица, от началото на учебната 2022 - 2023 година в училищата и детските градини се изпълняват следните проекти и национални програми (НП), финансирани от Министерство на образованието и науката (МОН):

1. СУ „Н. Рилски“ – гр. Твърдица:

-BG05M2OP001-3.18 "Подкрепа за приобщаващо образование";

-BG05M2OP001-5.001 - 0001 "Равен достъп до улично образование в условията на кризи";

-BG05M2OP001-2.011-0001 "Подкрепа за успех";

- НП „Без свободен час“, финансирана от МОН;
- НП „Заедно в изкуствата и спорта“, финансирана от МОН;
- "Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица".

2. в СУ „Г. Каравелов“ – гр. Шивачево:

- Проект BG05M2OP001-2.010-0001 "Квалификация за професионално развитие на педагогическите специалисти" по Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж" 2014-2020 г.;
- проект № BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“
- проект № BG05M2OP001-5.001-0001 "Равен достъп до училищно образование в условията на кризи"
- - НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, Модул 4 „Библиотеките като образователна среда“, финансирана от МОН;
- НП „Заедно в изкуствата и спорта“, Модул 1 „Изкуства“ и Модул 2 „Спорт“, финансирана от МОН.

3. в НУ „Хр. Ботев” – с. Оризари:

- проект Подкрепа за успех;
- проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“;

4.ОУ „Н. Прокопиев“-с. Сборище

- Проект № BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“
- Проект BG05M2OP001-5.001-0001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“
- Проект „Подкрепа за успех;

5. ОУ „Н. Й. Вапцаров-с. Бяла паланка

- Проект № BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“
- Проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“;

6. в ДГ „Щастливо детство” – гр. Твърдица:

- проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ ;
- проект „Подкрепа за приобщаващо образование“;

7. в ДГ „В. Левски” – гр. Твърдица:

- проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“;

8. в ДГ „Брезичка“ – с. Сборище:

- проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ -
- Проект „Подкрепа за приобщаващо образование“;

9. ДГ „Слънчев ден“-гр. Шивачево

- проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“;

10. ДГ „Вела Пеева“-с. Бяла паланка

- проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“

11. ДГ „Ат. Дамянов“ с. Оризари

- проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“

III. Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие, осъществявана в училищата и детските градини.

Законът за предучилищното и училищното образование прави разграничение на видовете подкрепа за личностно развитие на обща и допълнителна, изхождайки от философията на

приобщаващото образование, че всяко дете, във всеки един момент от своя живот, може да има нужда от подкрепа.

Съгласно чл. 176 от ЗПУО подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици в съответствие с индивидуалните им потребности и цели да осигури за децата и учениците подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им. Изхождайки от философията на приобщаващото образование и разграничение на видовете подкрепа за личностно развитие на обща и допълнителна, ЗПУО предвижда те да се осигуряват там където е детето – детската градина, училището или центъра за личностно развитие и по здравословни причини - в домашни или болнични условия.

За реализиране на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие в детските градини и училищата работят психолог, логопед и ресурсни учители.

1. Обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в учебните заведения

Общата подкрепа за личностно развитие, която се осигурява от детските градини, училищата и центрове за подкрепа на личностното развитие, включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон;
3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
5. консултации по учебни предмети;
6. кариерно ориентиране на учениците;
7. занимания по интереси;
8. библиотечно-информационно обслужване;
9. грижа за здравето;
10. осигуряване на общежитие;
11. поощряване с морални и материални награди;
12. дейности по превенция на населението и преодоляване на проблемното поведение;
13. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
14. логопедична работа.

Общата подкрепа за личностно развитие се базира на анализ на информацията и наблюдение по отношение на обучението и развитието на всяко дете и ученик за:

- знания, умения, отношения;
- силни страни и индивидуални нагласи по отношение на ученето;
- наличие на възможни рискови фактори;
- данни от диагностиката за училищна готовност;
- входно ниво по учебните предмети, ученическо портфолио и други.

Това дава възможност да се обхване всяко дете и ученик и да бъдат подкрепени в ученето, участието и разгръщането на личния потенциал.

Дейности от общата подкрепа за личностно развитие по чл. 178, ал. 1 от ЗПУО, с които не всички училищата могат самостоятелно да се справят и изискват съдействието на външни специалисти са:

- грижа за здравето – осигурява се чрез гарантиране на достъп на децата и учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование и за здравословен начин на живот (чл. 183 от ЗПУО);

- кариерно ориентиране на учениците – дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда (чл. 180 от ЗПУО);

- ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения – при работата с учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях. Тези мерки се прилагат към всички ученици по ред, определен в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование (чл. 174, ал. 5 от ЗПУО);

- поощряване с морални и материални награди – децата и учениците се поощряват с морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

***Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти**

Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти включва обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи деца и ученици с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи. Учителите, работещи в общинските детски градини и училища познават и използват в своята пряка работа различните видове обща подкрепа за личностно развитие по смисъла на чл. 178, ал. 1 от ЗПУО. Обсъждат дейностите, обменят информация и добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с децата в групата или с учениците в класа. Провеждат регулярни срещи, когато са за целите на превенцията, между малка група учители и други педагогически специалисти в детската градина, съответно между класния ръководител, учители и други педагогически специалисти в училището.

***Допълнително обучение по учебни предмети при условията:**

Допълнителното обучение включва допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове. Всички учители от общинските училища на територията на община Твърдица провеждат допълнително обучение по учебни предмети.

***Допълнителни модули за деца, които не владеят български език:**

В случая основен акцент е ранно оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения, както определяне на необходимост от допълнителни модули за децата, които не владеят български език според индивидуалните потребности на всяко дете.

***Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове:**

Допълнителното обучение включва допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове. Всички учители от общинските училища на територията на община Твърдица провеждат допълнително обучение по учебни предмети, по утвърден от директора график.

***Кариерно ориентиране на учениците:**

Кариерното ориентиране в училищното образование включва взаимно допълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда.

***Библиотечно-информационно обслужване:**

Библиотечно-информационното обслужване (чл. 182 от ЗПУО) се осигурява чрез училищните библиотеки и гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация. Със средства от НП „Информационни и комуникационни технологии в системата на предучилищното и училищното образование“ и със собствени средства всички училища оборудваха компютърни кабинети и безплатен Wi-Fi.

***Грижа за здравето:**

Грижата за здравето се осигурява чрез гарантиране на достъп на децата и учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование и за здравословен начин на живот (чл. 183 от ЗПУО) в съответствие с държавния образователен стандарт за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

Здравето на децата и учениците се наблюдава от медицински специалисти, работещи в здравните кабинети в детските градини и училища. Разкрити са здравни кабинети в детските градини и училищата. Здравните кабинети са ремонтирани, разполагат с необходимото медицинско оборудване и медикаменти в спешния шкаф.

Във детските градини и училища се предлага храна, която отговаря на нормативните изисквания за здравословно хранене.

***Осигуряване на общежитие:**

В община Твърдица общата подкрепа за личностно развитие не включва осигуряване на общежитие.

***Поощряване с морални и материални награди:**

На децата и учениците се осигуряват морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование. Награди могат да се учредяват от Началника на РУО - Сливен, Кмета на общината и директора на съответната образователна институция (чл. 184 от ЗПУО).

Този вид подкрепа се осигурява от училищните ръководства и от Община Твърдица. Общината стимулира и подкрепя морално и материално творческите изяви на даровити наши деца чрез проведени конкурси, спортни състезания, индивидуални награждавания за деца с високи постижения на областни и национални конкурси и международни състезания.

***Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение:**

Детските градини и училищата осъществяват дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес. Във всички институции от образователната сфера на община Твърдица се осъществяват такива дейности, като училищните ръководства са в тясно сътрудничество с Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) при Община Твърдица. Местната комисия реализира дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение сред учениците. Обществените възпитатели към комисията съдействат за реализиране на превантивната дейност на комисията и изпълнението на налаганите възпитателни мерки по Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

2. Допълнителна подкрепа за личностно развитие

Допълнителната подкрепа за личностно развитие по чл. 187 от ЗПУО е насочена към четири групи деца и ученици, както следва: със специални образователни потребности (СОП), в риск, с изяви дарби, с хронични заболявания.

Дейностите към допълнителната подкрепа включват:

- Работа с дете и ученик по конкретен случай;
- Психосоциална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- Осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- Предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- Ресурсно подпомагане;

3. Услуги и дейности за децата и учениците, осъществявани на територията на община Твърдица

3.1. Отдел „Закрила на детето“

През периода 2022-2024 г. в отдел „Закрила на детето“ в Дирекция „Социално подпомагане“ Твърдица са постъпили 428 сигнала за деца в риск на територията на общината. За 177 деца е отворена работа по случай, за 273 са предприети мерки. За деца от община Твърдица в риск от отпадане от училище през 2022 г. са постъпили 5 уведомителни писма от учебни заведения.

3.2. Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

Превенцията сред малолетните и непълнолетните е предпоставка за ограничаване и намаляване на общата престъпност с грижа за бъдещето на нацията. Наличието на устойчиви криминогенни фактори, които действат по отношение на тези възрастови групи налага да се активизират превантивните въздействия на различните институции, работещи с деца, като се използва образованието, културата, изкуството, спортът и всички други средства за развитието на младата личност в градивна посока. От особено значение е извършването на ранна превенция на противообществените прояви, възпитанието в дух на отговорност и развиването на гражданска култура.

В условията на динамични промени и реално съществуваща престъпност сред малолетните и непълнолетните, все по-важна става ролята на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) тъй като тя осъществява междуинституционално партньорство и широк обхват в подкрепата за граденето и развитието на личността. Ръководена от ежегодните усилия за добри резултати в промяна поведението на детето, Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните осъществява превантивната си дейност насочена към всички подрастващи на територията на община Твърдица, чрез дейности и мерки за социално включване и обществено възпитателно въздействие.

Усилията на МКБППМН през 2025 г. отново ще бъдат насочени в посока намаляване броя на противообществените прояви и деянията имащи характер на престъпления, извършени от страна на малолетни и непълнолетни лица, по-голяма ефективност на превенцията на рисковото поведение у подрастващите, с акцент върху корекционно-

възпитателния аспект на дейността на комисията, както и попълноценно взаимодействие с институциите и организациите, имащи пряко или косвено отношение към дейността на МКБППМН.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните се надява да среща по-отговорно родителско поведение относно възпитанието на подрастващите за спазването на Българското законодателство и уважение към институциите.

На нивото на детската градина и училището, общата подкрепа свързва всички услуги, които представляват базисни грижи за физическото, психичното и социалното благополучие, мотивиращи и развиващи интересите дейности.

Общата подкрепа отговаря преди всичко на нуждата от превенция и навременно разпознаване на трудности в ученето при децата и учениците и на нуждата от разпознаване на дарбите на децата. Общата подкрепа включва и всички онези допълнителни дейности, които помагат на децата и учениците да се развиват и учат – дейности за мотивация, допълнително обучение, превенция на психичното здраве, превенция на насилието и тормоза, училищна политика за позитивна дисциплина, кариерно консултиране, здравна грижа, асистирание и други, които се изпълняват от помагачи и допълнителни специалисти в детската градина и в училището, както и от неспециализиран персонал.

Родителите заедно с учителите са най-сигурният ресурс за децата. Те са желан от училището партньор, защото са носители на важна информация и различна гледна точка за детето, а също така, защото за тях, както и за училището, е важно детето да се развива и да се чувства добре. Родителите могат да получат, но и да дадат информация и опит, с които да помогнат на учителите да опознаят по-добре детето. Необходимо е училището и детската градина да положат усилия да изградят връзката с родителите и постоянно да поддържат тяхното участие като основен партньор.

В това отношение, съществена роля е определена и на Обществените съвети към училищата и детските градини. Съгласно Глава XIV от ЗПУО, за първи път се регламентират функции и отговорности на родителите за пряко участие в управлението на образователния процес в институциите в сферата на образованието. Законът предоставя възможности за активно участие в:

1. одобряването на стратегията за развитие на детската градина или училището и приема ежегодния отчет на директора за изпълнението ѝ;
2. работата на педагогическия съвет при обсъждането на програмите по чл. 263, ал. 1, т. 8 и 9 и при обсъждане на избора на ученически униформи;
3. политиките и мерките за подобряване качеството на образователния процес въз основа на резултатите от самооценката на институцията, външното оценяване за училищата, и инспектирането на детската градина или училището;
4. разпределението на бюджета по дейности и размера на капиталовите разходи, както и за отчета за изпълнението му за институциите на делегиран бюджет, които получават средства от държавния бюджет;
5. съгласуване и разпределение на средствата от установеното към края на предходната година превишение на постъпленията над плащанията по бюджета на училището или детската градина;
6. съгласуване на училищния учебен план;

7. като представители в комисиите за атестиране на директорите при условията и по реда на държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
8. съгласуване избора от учителите в училището по чл. 164, ал. 2 на учебниците и учебните комплекти;
9. сигнализира компетентните органи, когато при осъществяване на дейността си констатира нарушения на нормативните актове;
10. дава становище по училищния план - прием по чл. 143, ал. 1;
11. създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност.

III. SWOT анализ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> - Осигурен е равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование. Определени са средищни училища. - Наличие на действащ механизъм за финансиране на делегираните от държавата дейности и местни дейности, приходи от бюджета - Определен стандарт за издръжка на дете и ученик - Прилагане на системи за финансово управление и контрол - Директорите на образователните институции са второстепенни разпоредители с финансови средства - Редовно финансиране, гарантиращо финансова стабилност. Възможности за реализиране на собствени приходи - Нарастващ дял на държавно финансиране на заниманията по интереси. Нарастващ собствен принос от проектно финансиране - Наличие на висококвалифицирани педагогически специалисти в общината. Опитни преподаватели по учебни предмети, както и за извънкласни дейности - Екипна работа между педагогическите специалисти в образователните институции - Добре развита система за вътрешна и външна квалификация, провеждане на открити занятия, обмен на добри практики - Качествено обучение и възможност за продължаване на образованието във ВУЗ - Условия за усвояване на българския 	<ul style="list-style-type: none"> - Неблагоприятна демографска ситуация и миграционни процеси, поради икономически проблеми; - Съсредоточаване на хората в активна възраст в големите и областните градове и застаряването на населението в селата; - Липса на обособени физкултурни салони в някои училища и детски градини; - Липса на спортни площадки; - Ниска заинтересованост на родителите от потребностите на децата и от необходимостта от подкрепа и мотивиране за образование; - Слаб интерес от развитие и обучение на част от учениците и техните родители поради трудна реализация на пазара на труда; - Ограничен достъп до услуги в подкрепа на личностно развитие на учениците от общината; - Липса на стоматологична практика в училищата; - Липса на достъпна архитектурна среда във всички образователни институции за деца и ученици с увреждания; - Недостатъчен щат педагогически персонал и други специалисти за обезпечаване на допълнителната подкрепа за личностно развитие на деца и ученици; - Липса на социални услуги за деца, осигуряващи допълнителна и специализирана подкрепа на деца и ученици; - Липса на достатъчно възможности за избор на професии/профили с цел

<p>книжовен език</p> <ul style="list-style-type: none"> - Грижа за здравето осигурена чрез гарантиране на достъп на децата и учениците до медицинско обслужване - Библиотечно и информационно обслужване - Читалища включени в подкрепа за личностно развитие на децата и учениците - Спортни клубове стимулиращи масовия спорт - Внедрени съвременни технически средства за управление, обучение и комуникации. Развита МТБ за провеждане на учебно-възпитателния процес - Наличие на софтуерни програми за финансово обслужване и отчетност на образователните институции - Цялостната дейност протича съгласно утвърдените от МОН, РУО, кмет на община, планове за дейността, учебни програми. Длъжностно разписание и бюджет за учебната година <p style="text-align: center;"><u>ВЪЗМОЖНОСТИ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Наличие на възможност за подкрепа при реализиране на местни политики в сферата на личностно развитие чрез финансовите инструменти на ЕС-Структурни фондове и други програми - Внедряване на добри европейски практики в сферата на извънкласните дейности - Активно сътрудничество и разширяване на връзки с НПО и институции с цел реализиране на партньорски проекти и съвместни дейности - Подобряване на професионалното образование и за по-ефективни връзки с бизнеса - Ангажиране на родителите при изработване на стратегии и политики на образователните институции - Осъществяване на партньорство с родителите и включването им в екипи за подкрепа на личностно развитие на децата и учениците - Община Твърдица да координира подкрепата необходима за личностно 	<p>бъдеща реализация на учениците.</p>
---	--

<p>развитие на децата и учениците между институциите предлагащи социални услуги и училища и детски градини</p> <ul style="list-style-type: none"> - Квалификация и преквалификация на педагогически и други специалисти за обезпечаване на допълнителната подкрепа за личностно развитие на деца и ученици - Държавна подкрепа за осигуряване на подходяща среда и условия за привличане на млади специалисти с висше образование и стимулиране на професионалната мотивация - Държавна подкрепа и политика за осигуряване на охрана и охранителни системи в училища и детски градини, осигуряващи безопасност на деца и ученици - Активна държавна и финасова политика за осигуряване на достъпна архитектурна среда за деца и ученици с увреждания във всички образователни институции - Тясно сътрудничество между училища и читалища, НПО за насочване на талантиливи деца към школите, както и деца с проблеми с цел превенция - Разработване на Общинска стратегия и програма за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от Община Твърдица 	
--	--

IV. ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА

1. След влизането в сила на Закона за предучилищното и училищното образование и извършената оптимизация на училищната мрежа, системата за предучилищно и училищно образование в община Твърдица е утвърдена училищна мрежа от шест общински детски градини и пет общински училища.
2. В община Твърдица има изградена и добре функционираща система за предучилищно и училищно образование за обезпечаване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие, която се осигурява там, където са детето и ученикът - в детските градини, в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие в гр. Сливен.
3. В община Твърдица съществуват условия за осъществяване на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата на образованието съвместно с държавните и местните органи и структури.
4. Потребността от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на територията на община Твърдица се покрива от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование гр. Сливен.

5. Община Твърдица прилага цялостни политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностно развитие, чрез финансиране на общински образователни и младежки програми, програми за спорт, превенции, здраве и социални дейности.
6. В община Твърдица са създадени условия за сътрудничество и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование.
7. Община Твърдица и образователните институции прилагат целенасочена политика и междуинституционални механизми за превенция на отпадането на децата и учениците от образователната система.
8. В образователните институции в системата на предучилищното и училищно образование се прилагат планове за квалификация на педагогическите специалисти, но е необходима целенасочена квалификация на учителите за придобиване на компетентности и умения за приобщаващо образование. Броят на педагогическите специалисти / детски и училищни психолози, логопеди и др. / е недостатъчен и се осигурява чрез проекти или социални услуги.
9. В община Твърдица се прилагат активни политики за реализиране на проекти, финансирани със средства по различните оперативни програми на Структурните фондове на ЕС, както и чрез други фондове и програми, осигурява допълнителен финансов ресурс и дългосрочно положително въздействие върху местната общност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците трябва да осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за пълноценното им участие в общността на детската градина и на училището. Тя трябва да се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик и чрез включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за равнопоставен старт на децата и учениците в социалния живот и пълноценна личностна реализация.

Ценностите за личностното развитие и принципите на приобщаващото образование, което е част от правото на образование на всяко дете и ученик изискват ангажираност на всички институции и заинтересовани страни, както и отговорното участие на родителската общност.

Приобщаващото образование изисква диалог и координиране на усилията между всички участници в образователния процес, органите на управление на държавно и местно ниво, с цел осигуряване на физическа, психологическа и социална подкрепа на децата и учениците за развиване на способностите и уменията на всяко дете и ученик, особено в ситуации, налагащи неприсъствено обучение, социална дистанция и изолация.